MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
TONIO MALLIA

Seduta ta' l-20 ta' Ottubru, 2005

Citazzjoni Numru. 106/2003

Dr. Joseph Cachia Fearne

vs

Segretarju Permanenti fil-Ministeru ghar-Rizorsi u l-Infrastruttura u b'digriet tal-Qorti tat-3 ta' Ottubru, 2003 gie kjamat in kawza l-ufficcju tal-Prim Ministru

Il-Qorti:

Rat ic-citazzjoni ppresentata mill-attur fil-31 ta' Jannar, 2003, li *in forza* taghha, wara li ppremetta illi:

L-attur Dr. Joseph Cachia Fearne gie mahtur mill-Onorevoli Prim Ministru wara rakkomandazzjoni mill-Kummissjoni dwar is-Servizz Pubbliku bhala *"Information Management Officer"* fil-Ministeru ghar-Rizorsi u l-Infrastruttura (aktar qabel maghruf bhala Ministeru ghall-

Ambjent) ghal perjodu ta’ tliet (3) snin b’effett mit-18 ta’ Dicembru, 2001.

L-attur, skond ma kien rikjest minnu, assuma din il-funzjoni ta’ *Information Management Officer* b’effett mit-18 ta’ Dicembru, 2001 u baqa’ dejjem iwettaq din il-funzjoni mal-Ministeru b’mod diligenti u metikoluz, avolja l-formalitajiet assocjati ma’ l-iffirmar tal-kuntratt ma saritx.

Wara li ghaddiet aktar minn sena mill-bidu tal-hatra tieghu, il-konvenut Segretarju Permanenti fil-Ministeru ghar-Rizorsi u l-Infrastruttura rrifjuta li jikkontrofirma l-kuntratt li diga’ gie debitament ikkompletat kif inhu xieraq u ffirmat mill-attur.

Ir-rifjut tal-konvenut li jipprocedi bl-iffirmar tal-kuntratt aktar minn sena wara li l-attur gie mahtur bhala *Information Management Officer* huwa ingustifikat, illegali u abbuziv u qed jikkawza danni lill-attur.

L-istess konvenut Segretarju Permanenti, ghalkemm gie interpellat kemm b’ittri privati tal-10 ta’ Ottubru, 2002 u tat-23 ta’ Dicembru, 2002 kif ukoll b’ittra ufficjali pprezentata fl-14 ta’ Jannar, 2003, baqa’ jirrifjuta li jikkontrofirma l-kuntratt li gie ffirmat mill-attur u qed jivvinta skuzi fiergha biex ma jaghmilx dan.

B’ittra datata 21 ta’ Jannar, 2003 li giet iccirkolata lil diversi dipartimenti u ufficjali governattivi, gie mhabbar illi *“Dr. Joseph Cachia Fearne is no longer the Ministry’s Information Management Officer”*, liema decizjoni hija arbitrarja, illegali u abbuziva.

Permezz ta’ din il-hatra l-attur kellu jircievi introjtu li jammonta ghal ammont sostanzjali matul il-perjodu tal-kuntratt, jigifieri mit-18 ta’ Dicembru, 2001 sas-17 ta’ Dicembru, 2004.

L-attur gie offrut pagament *“ex gratia”*.

L-attur huwa intitolat ghall-pagamenti kollha li kien jippercepixxi kieku l-konvenut ma rrifjutax li jhallih ikompli fil-hatra li nghatatlu.

Talab lill-konvenut jghid ghaliex din l-Onorabbli Qorti m'ghandhiex:

1. Tiddikjara illi l-attur gie mahtur *"Information Management Officer"* fil-Ministeru ghar-Rizorsi u l-Infrastruttura.

2. Tiddikjara illi r-rifjut *da parti* tal-konvenut li jikkontrofirma l-kuntratt huwa illegali u abbuziv.

3. Tiddikjara illi l-attur huwa intitolat ghall-hlasijiet kollha li huwa kien jippercepixxi kieku thalla jkompli jaqdi l-funzjoni tieghu bhala *Information Management Officer* wara li gie mahtur mill-Onorevoli Prim Ministru fuq rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni dwar is-Servizz Pubbliku.

4. Tiddikjara lill-konvenut responsabbli ghall-hlas tad-danni rapprezentanti dawn il-hlasijiet wara li huwa ma halliex lill-attur ikompli fil-kariga tieghu.

5. Tillikwida l-ammonti dovuti lill-attur *in linea* ta' danni.

6. Tikkundanna lill-konvenut Segretarju Permanenti fil-Ministeru ghar-Rizorsi u l-Infrastruttura biex ihallas is-somma kif likwidata *in linea* ta' danni.

Bl-ispejjez, inkluzi dawk ta' l-ittri privati tal-10 ta' Ottubru, 2002 u tat-23 ta' Dicembru, 2002 kif ukoll ta' l-ittra ufficjali pprezentata fl-14 ta' Jannar, 2003, kontra l-konvenut li huwa ngunt ghas-subizzjoni.

Bl-imghaxijiet mid-data tas-sentenza.

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tal-konvenut li *in forza* taghha ecepixxa illi:

1. Is-Segretarju Permanenti fil-Ministeru ghar-Rizorsi u l-Infrastruttura m'huwiex il-legittimu kontradittur ghall-

azzjoni attrici u ghandu jigi lliberat mill-osservanza tal-gudizzju.

2. Minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-eccipjenti jirrespingi t-talbiet ta’ l-attur bhala nfondati fil-fatt u fid-dritt u dana peress illi huwa m’ghandu l-ebda relazzjoni guridika ma’ l-attur.

3. L-impieg tal-attur, bhala impjegat fis-servizz mal-Gvern huwa regolat bl-Artikolu 469A(6) tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta’ Malta u bil-Kodici ghas-Servizz Pubbliku.

4. Kwantu diretta kontra l-eccipjenti, it-talbiet attrici kif dedotti, ghandhom jigu michuda fil-konfront tieghu, peress illi kien l-istess attur li naqas milli jottempra ruhu u jersaq ghall-iffirmar tal-kuntratt, meta kien mitlub biex jaghmel dan, liema firmar tal-kuntratt kienet kundizzjoni essenzjali sabiex l-attur effettivament jokkupa l-kariga relattiva.

5. Meta l-attur kien infurmat li ladarba ma ffirmax il-kuntratt t’ingagg, kien meqjus li rrifjuta tali hatra, l-attur ippropona li jsir il-kuntratt, meta *ormai* kienet ittiehdet id-decizjoni li l-attur ma kienx meqjus bhala adattat biex jokkupa tali kariga.

Salvi eccezzjonijiet ulterjuri.

Bl-ispejjez kontra l-attur.

Rat id-dikjarazzjonijiet guramentati tal-partijiet;

Rat id-digriet ta’ din il-Qorti tat-3 ta’ Ottubru, 2003, li *in forza* taghha giet ordnata l-kjamata fil-kawza tad-Direttur Generali fl-Ufficcju tal-Prim Ministru;

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tal-kjamata fil-kawza d-Direttur Generali fl-ufficcju tal-Prim Ministru li *in forza* taghha ecepixxa illi:

1. Huwa m’huwiex il-legittimu kontradittur ghall-kawza odjerna illi hija dwar kariga fis-servizz tal-Gvern liema kariga, skond l-Artikolu 110 tal-Kostituzzjoni tista’ tinghata

u titnehha biss mill-Kummissjoni dwar is-Servizz Pubbliku u ghalhekk huwa ma jistax jigi konvenut, kif qed isir, biex jissokkombi bhala obbligat ghal talba fis-sens illi xi persuna inghatat hatra fis-Servizz tal-Gvern meta dik il-hatra ma tkunx fil-fatt inghatat mill-Kummissjoni Dwar is-Servizz Pubbliku.

2. Subordinatament, illi huwa lanqas ma huwa legittimu kontradittur ghall-azzjoni *stante* illi l-attur, *se mai*, kellu, skond l-istess sejha ghal applikazzjonijiet ghall-kariga ta' *Information Management Officer* jirrispondi direttament lis-Segretarju Permanenti fil-Ministeru li fih huwa jkun addett u l-ufficcju tal-Prim Ministru fi kwalunkwe kaz qatt ma kellu jkun parti fil-kuntratt li jirregola l-imsemmija kariga.

3. Subordinatament u minghajr pregudizzju ghall-permess it-talbiet ta' l-attur huma infondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu michuda bl-ispejjez *stante* illi:-

(i) Kien l-attur stess illi ma accettax il-kariga ta' *Information Management Officer* meta ma accettax li jiffirma li *'Standard Contract'* relattiv li kien kondizzjoni ghad-dhul fil-kariga imposta mill-Kummissjoni Dwar is-Servizz Pubbliku;

(ii) Kien l-attur illi rrifjuta li joqghod ghad-dixxiplina tal-kariga u li jassumi u jwettaq r-responsabbilitajiet tal-istess kariga u li wera li ma kienx portat ghall-istess kariga.

Salvi eccezzjonijiet ohra.

Rat id-dikjarazzjoni guramentata relattiva;

Semghet il-provi tal-partijiet;

Rat il-verbal registrat fl-udjenza tat-3 ta' Frar, 2005, fejn il-Qorti iddikjarat li riedet tisma' lill-partijiet dwar il-punt sollevat jekk ghad hemmx lok li titkompla din il-kawza, u dwar l-effetti taghha, fid-dawl tad-decisjoni tal-Kummissjoni Dwar is-Servizz Pubbliku tal-10 ta' Ottubru, 2003, u dan peress li d-decizjoni ta' din il-Kummissjoni m'hijiex u ma tistax tigi attakkata f'dawn il-proceduri;

Rat in-noti tal-osservazzjonijiet tal-partijiet fuq din il-kwistjoni;

Semghet it-trattazzjoni tad-difensuri tal-partijiet fuq l-istess materja;

Rat li l-kawza thalliet ghal-lum ghas-sentenza fuq din il-kwistjoni;

Ikkunsidrat;

Illi l-attur huwa impjegat mal-Gvern fis-servizz Civili. Fis-27 ta' April, 2001, il-*Management and Personnel Office* fi hdan l-ufficcju tal-Prim Ministru hareg sejha interna ghall-ingagg ta' ufficcjali bhala *Information Officer* fil-Ministeri tal-Gvern (IMO).

L-attur ippresenta l-applikazzjoni tieghu fit-terminu indikat, u fil-fatt, kien gie mitlub jattendi intervista mill-Bord tal-Ghazla, liema intervista saret fit-22 ta' Awissu, 2001. Fil-bidu ta' Novembru, l-attur ircieva komunikazzjoni tar-rizultat tal-interview; hu fil-fatt, inghata l-marka 50 u gie fl-ahhar post fost dawk li ghaddew mill-interview (l-attur tpogga fil-posizzjoni numru 11 fl-*Order of merit*).

Fit-18 ta' Dicembru, 2001, l-attur ircieva ittra minghand is-Segretarju Permanenti fl-Ufficcju tal-Prim Ministru, li biha l-attur gie infurmat li l-Prim Ministru, fuq rakkomandazzjoni tal-*Public Service Commission*, kien approva l-hatra tieghu. F'dik l-ittra inghad li *"The appointment is on a contract basis for a period of three years as per agreement a draft of which is attached to this letter",* (ghandu jinghad li anke fis-sejha ghall-applikazzjonijiet kien tnizzel car li *"selected candidates will be expected initially to enter into a three-year contract"*). Il-hatra tieghu ma kienetx, allura, *in forza* ta' dik l-ittra, izda kienet dipendenti u kondizzjonata ghall-iffirmar tal-kuntratt.

L-attur beda jahdem ta' IMO fil-Ministeru tal-Ambjent, *pero'*, baqa' ma iffirmax il-kuntratt. L-attur jghid li ried jitkellem mas-Sur Paul Mifsud fuq il-*job duties* tieghu;

jghid ukoll li peress li kien mitfuh fuq ix-xoghol tieghu, qatt ma kellu cans jezamina u jiffirma l-kuntratt. Skond ufficcjali tal-konvenuti, l-attur kemm-il darba gie mitlub jiffirma l-kuntratt, izda dan baqa' m'ghamlux. L-attur jghid li ma bediex isib kooperazzjoni mill-ufficcjali shabu, u ghalkemm kien talab li jinghata laqgha, ma inghatax u l-kuntratt baqa' ma iffirmahx.

Lejn l-ahhar tas-sena 2002, meta ufficcjali fl-ufficcju tal-Prim Ministru bdew jitilfu l-pacenzja mieghu, l-attur ircieva ittra datata 22 ta' Ottubru, 2002, minghand dan l-ufficcju, fejn gie infurmat li la darba hu kien qed jirrifjuta li jiffirma l-kuntratt, *"you are being considered as having refused the said appointment"*. Ftit qabel dan, u precisament, fil-11 ta' Ottubru, 2002, il-*Public Service Commission* (PSC) kienet baghtet *e-mail* lill-Ufficcju tal-Prim Ministru (OPM), li fiha gie indikat li *"once Dr. Cachia Fearne has failed to sign the formal three-year contract that was an integral part of his appointment, this appointment cannot be considered to have come into effect. In the circumstances, the Commission does not consider that the termination of this appointment is necessary".*

L-attur ma accettax din id-decisjoni, u b'ittra tat-28 ta' Ottubru, 2002, kiteb lill-OPM u baghat kopja tal-ittra lill-PSC, fejn spjega li, bhala fatt, huwa ilu madwar sena jaghmel xoghol ta' IMO. Fl-14 ta' Jannar, 2003, is-Segretarju Permanenti fl-OPM kiteb hu wkoll lil-PSC, irrisponda ghall-kummenti tal-attur u innota li kien biss ricenti li l-attur iffirma l-kuntratt, izda wara li hu ghamel emendi mhux awtorizzati.

Wara dan il-PSC ha decisjoni li tinsab riprodotta f'ittra li baghat lill-OPM fit-30 ta' Jannar, 2003. F'din l-ittra l-Kummissjoni hadet din id-decisjoni:

"It is also not clear to the Commission whether the request for the termination of the appointment of Dr Cachia Fearne was motivated by his refusal to sign the agreement contract presented to him or by the fact that he was considered unsuitable for the post.

The Commission is of the view that if Dr Cachia Fearne has actually performed the duties of Information Management Officer since his appointment on 7th November, 2001 and, considering that he has now signed the performance contract, the appointment and performance agreement should be considered as having come into effect and any action for the termination of the agreement should be taken in accordance with the terms of that agreement".

Din il-konkluzzjoni ma gietx accettata mill-OPM, u b'ittra tal-20 ta' Frar, 2003, is-Segretarju Permanenti kiteb lill-PSC, u insista, ghall-darba ohra, li l-kuntratt mal-attur qatt ma gie formalizat.

Fil-frattemp, u precisament fil-31 ta' Jannar, 2003, l-attur fetah din il-kawza fejn qed jallega li hu inhatar IMO, u n-nuqqas ta' formalizar tal-kuntratt kien tort tal-konvenuti, u talab id-danni.

Fil-mori ta' din il-kawza, il-PSC bdiet tinvestiga l-kaz tal-attur b'aktar dettal, u anke kitbet lill-attur u talbitu jaghti l-veduti tieghu fuq il-kaz, kif fil-fatt ghamel tramite il-konsulent legali tieghu. Wara li l-PSC rega ikkunsidra l-kaz, fl-10 ta' Ottubru, 2003, ha decisjoni fis-sens li gej:

"The Commission, having examined the contents of your letters referred to above as well as the comments made by the Chief Information Management Officer (CIMU) and Permanent Secretary (Resources and Infrastructure) in their letters dated 27 June and 5 August 2003 respectively, agrees that Dr Cachia Fearne does not possess the qualities required to assume the functions relating to the position of Information Management Officer.

The Commission also agrees that Dr Cachia Fearne's contract cannot be deemed to have been formalised".

Fid-dawl ta' din id-decisjoni, il-konvenuti issottomettu li l-kawza ma tistax titkompla. Fil-verita', fl-ewwel eccezzjoni tieghu, il-kjamat fil-kawza kien mil-ewwel ecepixxa illi l-kawza hija dwar kariga fis-servizz tal-Gvern, u li l-kawza

kellha ssir kontra l-PSC, jekk hu possibbli, u mhux kontra l-OPM. Il-Qorti, *pero'*, qabel ma qieset dik l-eccezzjoni riedet tisma xi provi, biex tara sew x'kienet in-natura ta' l-ilment tal-attur. Fil-kors tas-smiegh tal-provi, il-PSC hadet id-decisjoni tal-10 ta' Ottubru, 2003, u l-Qorti, meta giet informata b'dik id-decisjoni u fid-dawl ta' dawk l-izvilluppi, ordnat twaqqif tas-smiegh tal-provi biex tigi trattata u decisa il-kwistjoni relatata mal-funzjoni tal-PSC.

Ghal-kull buon fini, jigi ccarrat li din il-kwistjoni mhux eccezzjoni gdida li kien jehtiegilha l-permess tal-Qorti biex tigi issollevata. Din il-kwistjoni hija, fil-fatt, involuta fl-ewwel eccezzjoni tal-kjamat fil-kawza, liema eccezzjoni trid issa tinqara fid-dawl tad-decisjoni tal-PSC tal-10 ta' Ottubru, 2003, avolja dik id-decizjoni ma tissemhiex b'mod specifiku f'dik l-eccezzjoni. Fuq kollox, il-materja involuta fil-kawza tittratta materja ta' ordinament kostituzzjonali, li hu ta' ordni pubbliku, u l-Qorti ma tistax tinjora dak li jirrizulta mill-Kostituzzjoni. L-artikolu 110(1) tal-Kostituzzjoni jiddisponi b'mod car li s-setgha li jaghmel hatriet ghall-karigi ufficcjali u li jnehhi persuni li jkollhom jew ikunu jagixxu f'xi kariga bhal dawk, tkun fil-Prim Ministru, li jagixxi fuq ir-rakkomandazzjoni tal-PSC. Kif intqal mill-Onorabbli Qorti Kostituzzjonali fil-kawza <u>"Sultana vs Prim Ministru"</u>, decisa fis-27 ta' Gunju, 2003, f'kaz ta' hatriet fis-servizz pubbliku, il-Prim Ministru <u>hu marbut</u> li jimxi skond dik ir-rakkomandazzjoni, u allura f'kaz ta' kwistjoni li tolqot l-impieg ta' bniedem fis-servizz pubbliku, id-decisjoni, fil-verita', tehodha l-PSC, u f'kaz ta' ilment hija d-decisjoni ta' din il-Kummissjoni li hija sindakabbli, u mhux tal-Prim Ministru.

Kwindi, f'materja ta' din ix-xorta, l-ilment ma jistax jitressaq kontra l-Prim Ministru, jew kontra xi ufficcjali fl-OPM, izda, fil-limiti li trid il-ligi, kontra l-PSC. Din il-kawza ma saretx kontra l-PSC, u din ic-cirkustanza kienet, fil-fatt, il-meritu tal-ewwel eccezzjoni sollevata mill-kjamat fil-kawza.

Meta infethet il-kawza mill-attur, il-posizzjoni sa fejn kien jafha l-attur, kienet li hu kien qed jigi kkunsidrat li rrifjuta l-hatra ghax ma riedx jiffirma l-kuntratt. Kien, ghalhekk li,

wara li emenda l-kuntratt, iffirmah, kiteb lill-PSC u fetah din il-kawza kontra l-ufficcjali li, skond hu, kienu qed jirrifjutaw ingustament li jiffirmaw il-kuntratt. Din il-kwistjoni, *pero'*, mil-bidu nett kienet tikkoncerna ingagg fis-servizz pubbliku, li hu ta' kompetenza esklussiva tal-PSC. Id-decisjoni li hadet il-PSC f'Ottubru tal-2003, ghamlita izjed cara li din il-kawza ma tistax ikollha l-ezitu mixtieq mill-attur.

L-attur qed jitlob li hu jitqies IMO regolari u jithallas dak li hu dovut lilu ma din il-kariga. Din, *pero'*, hi materja tal-PSC, u ebda ufficcjal governattiv ma jista jaghti kuntratt lill-xi hadd kontra dak li tirrikmanda l-PSC. Li kieku is-sitwazzjoni meta fetah il-kawza l-attur, kienet biss kif tohrog mil-*letter of appointment* tieghu, kien ikollu ragun jiftah il-kawza kif fetaha. L-attur seta' jargumenta li l-PSC hargitlu appointment, il-Prim Minsitru approvha, izda xi ufficcjal fis-servizz pubbliku ma riedx jiffirmalu l-kuntratt. Kawza fuq din l-allegazzjoni kontra l-ufficcjal kienet tkun valida. Gara, *pero'*, li qabel ma infethet din il-kawza, il-PSC kien gia ha decisjoni li l-hatra tal-attur *"cannot be considered to have come into effect"*, u *kwindi* l-kaz kellu jigi kkunsidrat fil-konfront tal-PSC, u mhux aktar mal-ufficcjali tal-OPM. Darba l-PSC hadet dik id-decizjoni, l-kaz kellu jigi argumentat mal-PSC u mhux aktar mal-ufficcjali governattivi. Jekk, fil-fehma tal-attur, il-PSC hadet decisjoni zbaljata jew giet zgwidata, seta' jilmenta fuq dan mal-PSC, kif fil-fatt ghamel. Il-kaz, fil-fatt, baqa' jigi trattat u kkunsidrat mill-PSC anke wara li giet miftuha din il-kawza, u l-PSC baqa' jiddiskuti l-kaz sa ma ha d-decisjoni tieghu tal-10 ta' Ottubru, 2003. L-attur, anke fil-mori ta' din il-kawza, baqa' *in kuntatt* mal-PSC u ressaq ukoll ghal-konsiderazzjoni taghha, l-veduti tieghu fuq il-kaz.

Issa li l-PSC hadet decisjoni, din il-kawza, anke *a bazi* tad-duttrina tal-*ius superveniens*, ma tistax ikollha ezitu, ghax din il-Qorti, f'dawn il-proceduri, ma tistax taghti ordni li tmur kontra d-decisjoni tal-PSC. La darba l-PSC iddecidiet li l-attur ma hax il-post ta' IMO u li m'ghandux il-kwalifika biex jokkupa dik il-kariga, din il-Qorti ma tistax tiddeciedi mod iehor. L-attur jghid li hu qed jattakka l-

“imput qarrieqi” li inghata lill-PSC, *pero’* din hi kwistjoni ta’ kompetenza tal-PSC, mhux ta’ din il-Qorti. Jekk attur ghandux jew le kwalifiki biex jinghata kariga fis-servizz pubbliku, trid tara b’mod esklussiv il-PSC. Jekk lill-PSC tinghata informazzjoni zbaljata jew mhux preciza, huwa ghandu jikkontesta dan quddiem il-PSC u mhux quddiem dawn il-Qrati. Dak li l-attur m’ghamilx quddiem il-PSC, li kien il-forum adattat li jikkunsidra l-posizzjoni tieghu, ma jistax issa jipprova jaghmlu quddiem dawn il-Qrati.

L-attur jargumenta li quddiem il-PSC hu ma inghatax smiegh xieraq, u peress li skond l-artikolu 115 tal-Kostituzzjoni, l-esercizzju tal-poter tal-PSC mhux sindakabbli minn ebda Qorti, ma setax iressaq l-ilmenti tieghu kontra l-PSC, izda bil-fors kellu jagixxi kontra dawk l-ufficcjali li, skond hu, ghaddew informazzjoni hazina lill-PSC. Din il-Qorti ma taqbilx ma dan l-argument. Il-Qrati taghna osservaw li l-PSC mhix insindikabbli b’mod assolut, u jekk jigi allegat li l-PSC ma segwietx ir-regoli ta’ procedura li hi stess tkun ghamlet ghas-smiegh tal-kazi quddiema (<u>“Cassar vs Chairman tal-Kummissjoni dwar is-Servizz Pubbliku”</u>, eventwalment ceduta quddiem l-Onorabbli Qorti Kostituzzjonali fit-13 ta’ Novembru, 1985), jew jigi allegat li l-PSC agixxiet b’mod diskriminatorju (<u>“Galea vs Chairman tal-Kummissjoni dwar is-Servizz Pubbliku”</u>, decisa mill-Onorabbli Qorti Kostituzzjonali fl-20 ta’ Jannar, 1985), jew li l-istess PSC agixxiet bi ksur tad-drittijiet fundamentali tal-bniedem (<u>“Attard vs Sant’Angelo noe et”</u>, decisa minn din il-Qorti (Sede Kostituzzjonali) fis-6 ta’ Novembru, 1996), allura l-Qorti ordinarja tista’ tintervjeni u taghti r-rimedju opportun. Din il-Qorti izzid li anke jekk jigi allegat, fuq livell amministrattiv, li l-PSC agixxiet bi ksur tal-principji tal-gustizzja naturali jew agixxiet *ultra vires* il-poteri taghha, il-Qrati ordinarji jistghu u ghandhom jintervjenu. Il-principji tal-gustizzja naturali jridu dejjem u skrupolozament jigu osservati minn kull Qorti, Tribunal, Bord jew Kummissjoni mahtura biex tiehu decisjoni fir-rigward ta’ individwu, u ebda awtorita’ moghnija b’dan il-poter ma tista twarrab dawn il-principji b’immunita’ (ara, per ezempju, il-kazijiet <u>“Zammit vs Falzon”</u>, decisa mill-Onorabbli Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) fl-10 ta’ Marzu, 2003, <u>“Mangion vs Cilia Pisani</u>

noe", decisa minn din il-Qorti fl-20 ta' Mejju, 2004, "De Gaetano vs Awtorita' tal-Ippjanar" decisa minn din il-Qorti fit-30 ta' Marzu, 2005, u "A J Hili ta' Miena Ltd vs Kummisarju tat-Taxxa fuq il-Valur Mizjud", decisa minn din il-Qorti (Sede Kostituzzjonali) fl-14 ta' Ottubru, 2004). Ovvjament, il-principju *audi alteram partem*, ma jfissirx li l-parti milquta trid bil-fors tinstemgha, izda li tinghata l-opportunita' tressaq il-kaz taghha.

F'dan il-kaz, l-attur ressaq diversi ilmenti kontra l-PSC, fosthom li agixxiet fuq pressjoni mill-OPM (fi kliem l-attur, *"kien hemm bombardament, mis-Segretarju Permanenti fl-OPM fuq il-PSC"*), li naqset li taghti l-opportunita' lill-attur iressaq il-kaz tieghu quddiemha, li naqset milli taghtih l-opportunita' jezamina d-dokumenti kollha li jirreferu ghal-kaz tieghu, u li agixxiet *ultra vires*; dawn huma kollha ilmenti li gew michuda mill-parti opposta, *pero'*, din il-Qorti ma tistax tinvestighom peress li dawn l-ilmenti ma gewx imressqa fil-konfront tal-legittimu kontradittur, u *cioe'*, il-PSC. Jekk il-PSC tatx opportunita' xierqa lill-attur biex iressaq il-kaz tieghu, jew jekk l-attur giex mizmum milli jkollu access ghad-dokumenti li jolqtu l-kaz tieghu, irid jigi misthareg f'kaz fejn il-PSC ikollha c-cans tiddefendi ruhha. L-attur, *pero'*, ma jistax iwarrab il-PSC mix-xena, u jipprova jattakka l-ufficcjali li ghaddew l-informazzjoni lill-PSC u li fuqhom ibbazat id-decizjoni taghha. Id-diskrezzjoni dwar jekk persuna ghandhiex tinhatar mas-servizz pubbliku jew jekk l-impieg taghha ghandux jigi terminat jew le, ghandu jibqa' b'mod esklussiv tal-PSC, u dawn il-Qrati jistghu jezaminaw biss jekk il-PSC hadetx *in konsiderazzjoni* l-fatti kollha tal-kaz kif impoggija quddiema, u jekk segwitx il-principji ta' gustizzja naturali. Il-Qorti, f'dawn il-proceduri, ma tistax taghmel dawn l-indagini ghax il-kawza, kif miftuha mill-attur, mhiex indirizzati lejn dan l-ezami.

L-attur ilmenta wkoll li l-PSC, skond il-Kostituzzjoni, tista' tirrevedi d-decisjoni taghha darba biss, mentri f'dan il-kaz, jidher li biddlet id-decizjoni taghha darbtejn. Hawnhekk, ukoll il-Qorti tqies li tali ilment jista' jigi diskuss biss fil-konfront tal-PSC u mhux f'dawn il-proceduri. Ghal kull buon fini, jista' jinghad li l-Kostituzzjoni ma tghidx li l-PSC

ma tistax tikkunsidra d-decisjoni taghha ghal aktar minn darba, izda, fl-artikolu 86(1), tghid biss li l-Prim Ministru, li jrid jsegwi r-rakkomondazzjonijiet tal-PSC, jista' jibghat lura l-kwistjoni lill-PSC ghar-rekonsiderazzjoni, u dana *"ghal darba wahda"*.

F'dan il-kaz, wara li l-PSC hadet id-decisjoni taghha tal-11 ta' Ottubru, 2002, ma kienx il-Prim Ministru li rega fetah il-kwistjoni, izda l-attur bl-ittra tieghu tat-28 ta' Ottubru, 2002. Il-PSC hadet, umbaghad, decisjoni differenti fit-30 ta' Jannar, 2003, u kien biss wara din id-decisjoni li s-Segretarju Permanenti fl-OPM rega' baghat lura l-kaz ghal quddiem il-PSC ghar-rekonsiderazzjoni. Wara dan, il-PSC harget bl-ahhar decisjoni taghha tal-10 ta' Ottubru, 2003. Ma jirrizultax, *kwindi*, li d-dispost tal-artikolu 86(1) tal-Kostituzzjoni gie miksur.

Fl-ahhar nett, l-attur issottometta li meta din il-Qorti, bid-digriet taghha tal-10 ta' Jannar, 2005, ordnat l-prosegwiment tal-kawza, dan ifisser li l-kawza trid issa bil-fors tigi decisa fil-meritu. Il-Qorti tqies li l-attur qed jaghti interpretazzjoni zbaljata lil dak id-digriet. Dak id-digriet inghata wara oggezzjoni mill-konvenuti ghal-produzzjoni ta' xi dokumenti; il-Qorti, ma accettatx l-oggezzjoni, ordnat li d-dokumenti jigu esebiti u, allura, ordnat li l-kawza titkompla. Mhux lecitu li jinghata lill-dak id-digriet interpretazzjoni aktar wiesgha minn hekk. *Inoltre,* l-fatt li l-Qorti, f'dak l-istadju, ordnat li s-smiegh tal-kawza jitkompla, ma jfissirx li l-meritu tat-talbiet attrici iridu jigu trattati, inattez l-ewwel eccezzjoni tal-kjamat fil-kawza u l-izvilluppi li sehhew. Din il-Qorti gia osservat li qabel ma ittrattat dik l-ewwel eccezzjoni, riedet ikollha stampa cara ta' dak li qed jigi allegat u l-bazi tal-allegazzjonijiet; meta l-bazi tal-azjoni attrici kienet tidher cara u ngiebu *a konjizzjoni* taghha l-izvilluppi li kienu sehhew, il-Qorti dehrilha li kien l-istadju opportun li tigi trattata u deciza l-ewwel eccezzjoni tal-kjamat fil-kawza, li hi riflessa fil-kwistjoni sollevata fl-udjenza tat-3 ta' Frar, 2005.

Il-Qorti tqies li din il-kwistjoni tolqot hatra fis-servizz pubbliku, u l-kaz allura kellu jigi trattat, kif fil-fatt gara, quddiem il-PSC. Mhux impjegat iehor jaghti jew jittermina

hatriet mas-servizz pubbliku, izda biss il-PSC, u hija din il-Kumissjoni li ghandha d-dritt u l-obbligu li tevaluwa c-cirkustanzi tal-kaz u taghti d-decisjoni taghha, li fuqha irid jimxi l-Prim Ministru, u li torbot ukoll lill-dawn il-Qrati – salvi dak li inghad qabel dwar *review* limitat minn dawn il-Qrati.

Ghaldaqstant, ghar-ragunijiet premessi, tiddisponi mill-kwezit billi wara li tilqa' l-ewwel eccezzjoni sollevata mill-kjamat fil-kawza, tichad it-talbiet tal-attur, bl-ispejjez tal-kawza kontra tieghu.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------